

متن پرسش

سلام استاد خسته نباشید من خدا رو شکر از وقتی با آثار شما آشنا شدم رغبت زیادی به فلسفه اسلامی پیدا کرده ام و آثار بزرگان را در حد بضاعت خود دنبال میکنم . چند روز پیش دوستی گفت بین ابن سینا در یک جمعی برای عده ای توسط براهین عقلی اثبات کرد که الان روز است در حالی که شب بود و این قضیه را در شب باز انجام داد و با براهین عقلی اثبات کرد که الان روز است در حالیکه شب بود. در جایی دیگر شیخ الرئیس عده ای را کنار حوض آب جمع کرد و استدلال کرد که درون حوض هیچ آبی نیست . و در حالیکه درون حوض آب بود . این عزیز معتقد بود فلسفه خیلی حساس است و ممکن است شما را به نتایجی بر خلاف عقیده ی معصوم سوق دهد. حال دوتا سوال داشتم و اول اینکه انسان توسط چه خط کشی میتواند بفهمد حاصل براهین عقلی اش مماس با عقید ی معصوم است یا خیر؟ اینکه بیایی شب را بگویی روز است و روز را بگویی شب است و آن هم با براهین عقلی به نظرتان نشان از خطا رفتن عقل نمیدهد؟ و سوال دوم اینکه آیا روایتی هست که مضمون آن تفکرات فلسفی و برهانی را به ما گوشزد کند و ما را دعوت به تعقل عمیق(فلسفه اسلامی) کند یا خیر؟ آخر بعضی از روایات اهل بیت که معمولاً علامه مجلسی هم اگر اشتباه نکنم به آنها استناد میکند بر این مفاد است که عقل فقط حسن و قبح و امثال مسائل در این سطح را میفهمد و از درک مسائل هستی و عمیق عاجز است. حال اگر شما روایتی میدانید که ما را دعوت به تفکر عمیق فلسفی کند به من بدهید . در ضمن من کتاب منزلت عقل در هندسه معرفت دینی را هم نگاهی کردم ولی زیاد متوجه نشدم . کمی دشوار بود . با تشکر برای شنا استاد گرامی

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: نسبت دادن سخنانی اینچنان سخیف به بزرگانی مثل ابن سینا که در پیروی از عقل آنچنان محتاط است که مواظب است با شعر که عموماً از مقام خیال صادر می شود، حریم انضباط عقلی محفوظ بماند و حفظ حریم عقل را برای شخصیت خود واجب می داند چه رسد که بخواهد با پشت کردن به احکام عقل مباحث تناقض آمیز را که در دل آن یک نحوه مغالطه و فرونشاندن عقل است را دامن بزند. در مورد جایگاه عقل فلسفی در روایات در آثار حضرت آیت الله حسن زاده نکاتی هست که باید به آنجا رجوع شود و فراموش نکنیم که در زمان ائمه عموماً معتزله خود را مدعی فلسفه می دانسته اند که ائمه «علیهم السلام» با نگاه آنها مخالف بودند و این غیر از فلسفه ای است که از طریق جناب فارابی و ابن سینا ظهور کرد. موفق باشید